

ДО:
Директора на БДИБР
инж.Цветелина Кънева

ВЪЗРАЖЕНИЕ

Против: Обявление от 17.06.2019г. на БДИБР за издаване на разрешително за водоземане и ползване на повърхностен воден обект река Яденица с цел изграждане на съоръжения - язовирна стена, съоръжения към нея и водохранилище на язовир Яденица, малка ВЕЦ, корекция на реката в около 500 метра участък и т.н.

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87
Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов
Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87

Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Уважаема г-жо Кънева,

Във връзка с качена на **17.06.2019г.** в обявленията на сайта на БДИБР информация за издаване на разрешително за водоземане/ползване за горното инвестиционно предложение /ИП/, в качеството си на представляващ сдружение Балканка:

Ви уведомявам, че възразяваме най-категорично в законоустановения срок срещу предстоящото издаване на разрешителното за за водоземане и ползване на ПВО със следните мотиви:

1. Сеизмичен риск.

Във връзка с предпазването на живота, здравето и имуществото на населението от вредното въздействие на водите и риска от наводнения, Ви уведомявам, че сеизмичният риск, който се поражда от новия язовир, е огромен.

Реализацията на ИП пряко застрашава живота и здравето на гражданите, живеещи в поречието на р. Яденица до вливането ѝ в р. Марица, а така също и на гражданите, пътуващи по пътя Белово - Юндола, както и сигурността на самия път. Съгласно геоложкия профил от Приложение № 6 към ДОСВ на ИП, по трасето на реверсивния тунел от новия язовир Яденица, до стария язовир Чаира, скалният масив е раздран от тектонски нарушения, пукнатини и разломи. Разломите са десет, а според геоложките данни, представени в ДОВОС, известният Яденишки разлом, **широк 30 метра**, преминава по левия бряг покрай стената на язовира, в зоната на енергогасителя. Разломът е подробно описан в геоложката литература (цитирана на стр. 138 от ДОВОС) Районът на новото строителство попада в зона с най-високия сеизмичен риск за България, съгласно картата на сеизмичното райониране от *Наредба № РД-02-20-2/27.01.2012 за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони* - приложима задължително за новия язовир и за новия тунел.

Разпоредбите на чл. 171 и чл. 172 от горната Наредба допускат строителството на язовири в скални масиви, само ако са отдалечени от разломи, заради сеизмичната сигурност. Причината е, че се добавя огромно тегло

от едната страна на разлома, формирано от теглото на язовирната стена /2.5 милиона м3 каменно насипна/ и от теглото на водата в язовира - около 14 милиона м3. Това означава, че пропадналата част на разлома ще баде натоварена с нови 20 милиона тона, които не ги е имало досега.

А стената на яз. Яденица се планира именно в скален масив и непосредствено върху самия 30 метра широк Яденишки разлом. Водихме служители на БДИБР там, например началника на отдел ПУРБ, и те видяха самия разлом със собствените си очи, и следователно могат да потвърдят.

Реализацията на ИП обаче, обуславя допълнителни сеизмични рискове при експлоатацията си. Описаните в ДОВОС параметри сочат, че 9.2 млн. куб. метра вода ще се появяват за 20 часа при работа на ПАВЕЦ Чаира в генераторен режим и ще изчезват за 22.5 часа от язовира при работа в помпен режим. Това означава пулсиращо натоварване върху нестабилната геоложка основа, което ще увеличи риска от земетресение. И най-малкото движение в разломите ще доведе до разкъсване на облицовката на тунела и/или на стената на язовира, както и до теч на вода през геоложките пукнатини под налягане от 30 тона/м2 в тунела и над 100 тона/м2 при язовирната стена. Ако това стане в Яденишкия разлом, нищо не може да спре водата в речното корито и тогава гр. Белово и с. Малко Белово и вилната зона под язовирната стена, а така също и пътят ще бъдат отнесени в Марица!

Повишен риск поставя и самото изпълнение на инвестиционното предложение (ИП) по време на строително-монтажните работи (СМР) по смисъла на ЗУТ. Съгласно описанието на ИП до МОСВ, стената на язовира е каменно насипна, с обем 2.5 млн. м3. В доклада по ОВОС и ОС е посочено, че материал за каменно насипната стена ще се осигури от изкопаната маса за реверсивния тунел (само 0.27 млн. куб. метра) и основната част се предвижда да се вземе от ложето на водохранилището. За целта ще са необходими огромни количества взрив, които увеличават рисковете.

Като се отчете, че язовирът и тунелът ще се изградят в контактната зона между Рила и Родопите, което само налива масло в огъня, Ви предупреждаваме, че при евентуално земетресение, дори такова със среден магнитуд, опасността от пропукване на стената и/или тунела, от теч или преливане (при свличане на земни маси във водата) не може да се игнорира. Вие не можете да издавате разрешително за водоземане/ползване за подобно ИП, при описаните рискове от наводнение, за предпазването от които БДИБР отговаря!

ВАЖНО:

За да Ви помогнем да осъзнаете отговорността, която поемате, молим, да се запознаете със становището на ИГГГ - БАН, което напълно потвърждава нашите предупреждения:

https://dams.reki.bg/uploads/Docs/Files/STATEMENT_BAS_GEOPHISICS_YADENIT_SA.pdf

Ето Ви и още едно становище от главния проектант на ПАВЕЦ Чаира по темата: <http://www.banker.bg/obshtestvo-i-politika/read/iadenica-skara-proektantite-na-pavec-chaira>

Обърнете сега внимание, че дори Японската Банка за Международно Сътрудничество, която е проверявала процесното ИП по покана на НЕК да го финансира, е избягала като дявол от тамян, като е разбрала за какво става дума! А японците доста разбират от сеизмични рискове, ако не знаете!

Най-важно:

Знаем много добре, че за предупреждението за риска може да бъдат спасявани остатъците от нечия съвест, като се посочи фактът, че тричленен състав на ВАС е отхвърлил горните основания. Ето Ви линк, за да прочетете решението на ВАС:

<http://www.sac.government.bg/court22.nsf/d6397429a99ee2afc225661e00383a86/c3f48e40e647a955c225821a004d374c?OpenDocument>

Решението на ВАС е абсурдно по следните причини:

1. Административните съдии не разбират НИЩО от сеизмичен хазарт и не могат да отхвърлят становища на Балканка и ИГГГ БАН по темата. Мотивът, че становището на ИГГГ БАН било "*много кратко*" е абсурден, защото от БАН просто казват - Балканка са прави за рисковете!
2. В потвърждение на горното е и смешният опит на тричленния състав мотивите им да прозвучат що годе експертно, като за целта са цитирали *Наредба № РД-02-20-2/27.01.2012 за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони*. Само дето са цитирали тези членове от Наредбата, които се отнасят до оценка на сеизмичната сигурност на съществуващи сгради, а не на бъдещи язовири.
3. Над обединената експертиза на ИГГГ - БАН и сдружение Балканка в страната няма никой, който да опонира на експертно ниво по въпроса за сеизмичните рискове.
4. Между другото, становището на БАН е поръчано от МОСВ, а не от Балканка и ние не сме имали никакъв начин да влияем на изводите на БАН. Защо МОСВ са го поискали, а после са го изхвърлили в коша, трябва да бъдат попитани и ние ще го направим през медиите, когато му дойде времето.
5. Нещо повече - в хода на делото НЕК ЕАД биха могли поне да изкарат някой професор по хидротехника, който да заяви, че няма никакви рискове. Независимо колко заинтересовани са професорите по ХТС и независимо, че НЕК ЕАД непрекъснато им е основен работодател, нито един от тях не се е наел да излъже, че няма риск! И причината е, че тогава щяха да поемат лична отговорност, която всички прехвърлят в момента на директора на БДИБР.

Съвсем между другото отбелязваме и факта, че проектантите през цялото време твърдяха, че Яденишкият разлом не бил активен. Нормите не коментират дали разломите са активни или не са, а забраняват строителството върху каквито и да било разломи. То оставаше и да е активен Яденишкият разлом, тоест да има движения в основата докато се строи, което е съвсем абсурдно.

Поначало никой разлом не е активен, докато не се размърда и не ни разтресе, което очевидно не е известно на проектантите. Рискът даден разлом да се активизира се оценява и съгласно картата на опасността от активни разломи в България, Яденишкият разлом и останалите разломи в тази зона са със средна опасност - ето Ви линк да се убедите:

http://gis.mrrb.government.bg/KGR/02%20maps/Pril_3-HAZARD/3.1-AF-hazard.pdf

От изключително значение в случая обаче и геоложкият риск, доколкото ИП попада в контактната зона между Рила и Родопите. **Този геоложки риск за зоната е оценен с много високо ниво, съгласно следната карта:**

<http://gis.mrrb.government.bg/KGR/02%20maps/Risk.pdf>

И, разбира се, не по-маловажна е общата геоложка опасност за района на строежа, която оценява комбинацията от значимите фактори. В случая общата

геоложка опасност е оценена като най-високата възможна, както се вижда от следната карта:

http://gis.mrrb.government.bg/KGR/02%20maps/Pril_2/Pril.2.2.pdf

В заключение на тази точка отново Ви обръщаме внимание, че сигурността на язовирната стена е в пряка връзка с риска от наводнения, за който БДИБР е компетентния орган. Издавайки разрешителното за водоземане/ползване на реката да се изгради това безумно съоръжение - и особено след като сте предупредена - отговорността оттук нататък ще бъде изцяло и лично Ваша, а от МОСВ ще са си измили ръцете с некадърния ДОВОС и с решението на тричленен състав на ВАС.

Предлагаме Ви решение - накарайте НЕК да намери поне един експерт в тая държава, който, след като се запознае с настоящото изложение, официално да напише, че предупрежденията ни за сеизмичния риск са фалшиви. Така бихте могли и Вие да си поизмиете ръцете поне криво ляво.

2. Язовирът няма да задържа вода!

На второ място отбелязваме, че съгласно ДОВОС и геоложките профили, ложето на бъдещия в минало време язовир е съдрано от тектонски нарушения и пукнатини. Ситуацията е по-лоша, отколкото е на другия провал на хидротехническата мисъл у нас - Цанков камък! Единствената разлика е, че при Цанков камък загубите са в карстовата геоложка основа, а тук водата ще бяга през пукнатините. Ситуацията е неудържима, защото никой тампон не може да издържи 100 тона/м² налягане!

Яденица, също както и Цанков камък, не е построен при социализма и има важна причина за това! Тази причина освен рисковете е, че и Яденица няма да задържа вода! Ако се построи, тогава в ИБРБУ ще имате двата най-тъпи язовира в света, също както имате и най-тъпите рибни проходи в галактиката - пример Давидковска Малка Арда. Припомняме, че Цанков камък след многократни бетонирания, тампонирания и пр. мъки на НЕК продължава да тече и ще тече вечно!

3. Икономически абсурд.

Никой пик или спад в електропотреблението не трае повече от осем часа. Увеличаването на времето за генераторен режим от 8.5 на 20.0 часа, и в помпен режим от 10.7 на 22.0 часа не решава нищо. Ако се появи необходимост да се покрие спирането на някоя базова мощност, тогава наистина ПАВЕЦ ще може да генерира 20 часа, но за да може да генерира отново, ще трябва да изпомпва 22.5 часа в условия на липса на ток. А вместо първите допълнителни 11.5 часа в генераторен режим, които са единствената полза спрямо сегашното положение, можем да си купим малко ток, вместо да строим цял язовир, заради ситуация, която никога досега не се е случвала и в най-лошия случай ще се случва веднъж на десет години или много по-рядко.

А иначе, по показателите за отношението между полезен и общ обем на водата, и между обем на стената спрямо полезен, използваем обем на водата, язовир Яденица отново е най-тъпия язовир на света. Само за пример - при язовир Искър да речем, тези показатели са хиляди пъти по-ефективни.

Това са другите причини, заради които всяка международна финансова институция е бягала досега като дявол от тамян от този проект.

4. Неясна корекция на реката под новата язовирна стена.

В разрешителното за водовземане/ползване е описано, че корекцията на реката под стената на язовира ще е от "около" 500 метра. Какви са тия "около", само на Вас Ви е ясно. В описанието на ИП пише "до смесието на Яденица и Юндолска" и бъдете така любезна да осъзнаете, че само това е оценено в ДОВОС и ДОСВ.

5. Липса на учредено възмездно право на строеж в коритото на реката.

Съгласно чл.11 от ЗВ, принадлежащите земи на реките са публична държавна собственост. Съгласно § 1. (1), т.27 от ДР на ЗВ принадлежащите земи на реките са: "земите от леглата на реките, които се заливат при ниво на средните води".

Съгласно чл.62, ал.1 от ЗЕ, понастоящем строителството на **хидротехнически** съоръжения за производство на електрическа енергия или на части от тях се допуска САМО с учредено от компетентния държавен орган /в случая Министерски съвет/ възмездно право на строеж върху публичната държавна собственост по реда на Закона за държавната собственост без търг или конкурс.

НЕК ЕАД не притежава такова учредено възмездно право на строеж на язовир /който безспорно е хидротехническо съоръжение/ в коритото на река Яденица!

Следователно, издавайки разрешителното за водовземане, БДИБР нарушава чл.60, ал.3, т.4 от ЗВ, във връзка с чл.32, ал.3 от Наредбата за ползване на повърхностните води, тъй като се изисква документ за съгласието на собственика на земите от леглото на реката, какъвто НЕК ЕАД няма издаден от Министерски Съвет.

6. Неотчитане на нововъзникнали обстоятелства!

Докладите по ОВОС/ОСВ са изготвени през 2016г. В тях изобщо не е отчетено наличието и не е оценено въздействието на процесното ИП спрямо Защитени Зони от мрежата Натура 2000 **Рила Буфер** по директивата за птиците и по директивата за местообитанията. По същество това беше порок на процедурата още тогава, защото тези зони са предложени много преди докладите да бъдат изготвени. Понастоящем защитените зони са определени с решение на МС от 27. 03.2019г. и поради това нововъзникнало обстоятелство по процедурата, преди да бъде издадено разрешително за водовземане/ползване, въздействието на ИП трябва да бъде оценено по реда на ЗООС и на ЗБР, на Наредбата за ОВОС и Наредбата за ОС.

Така например, съгласно ДР на Наредбата за ОС:

§ 1. При всички случаи на промяна в данните, посочени в уведомлението по чл. 10, или на някои от обстоятелствата, при които е издадено решението за оценка на съвместимостта, възложителят/новият възложител уведомява компетентния орган за промените в срок 14 дни от настъпването им.

Тази разпоредба възложителят я е нарушил и не е уведомил компетентните органи.

Нарушено е и изискването на чл.11, ал.1 от Наредбата за ОВОС, че трябва да се отчитат актуалните данни, съвременните познания и методи на оценка

От съществено значение тук е и че не са проведени консултации със заинтересованата общественост относно въздействието на ИП върху ЗЗ Рила Буфер и по двете директиви.

На основание чл.4а, ал.3 от Наредбата за ОВОС, така се поражда необходимост и от изцяло ново становище за допустимост на процесното ИП в рамките на нова процедура по ОСВ спрямо предмета и целите на опазване в ЗЗ Рила Буфер и по двете директиви на ЕС.

8. Извършен е брутален опит за заобикаляне на материално правните разпоредби и на административно производствените правила.

Всички данни и публикации за новия язовир, декларациите на гордия инвеститор НЕК ЕАД, докладите по ОВОС И ОСВ и т.н. и т.н. ни обясняват, че новият язовир се прави за да се увеличи обемът на долния изравнител на ПАВЕЦ Чаира!!!

В ДОВОС на процесното ИП много ясно е обозначено, че от река Яденица ще се отнема значителен обем вода и следователно водовземането е не само за малката ВЕЦ на язовира, но много повече е заради ПАВЕЦ Чаира. А никъде в разрешителното не е описано, че ПАВЕЦ Чаира ще отнема и отклонява води чрез новия язовир, тоест че ще извършва водовземане и от река Яденица. Иначе, ако беше само за малката ВЕЦ, нямаше нужда от 110 метра висока язовирна стена, а само да се използва водохващане №18 на деривация Яденица.

ВАЖНО!

Както е известно от ДОВОС и ДОСВ, язовир Яденица ще се пълни през тунела към язовир Чаира за 20 часа при работа в генераторен режим на ПАВЕЦ Чаира, когато ПАВЕЦ извършва водовземане от язовир Белмекен.

Водата ще идва от Белмекен през язовир Чаира. И двата язовира са от комплексните и значими язовири и водовземането на малката ВЕЦ ще се извършва от води, отклонени и от тях.

Максималният напор за новия МВЕЦ се реализира при пълен догоре язовир и тогава енергията на водата се оползотворява най-ефикасно.

От друга страна, съгласно чл.44, ал.2 от ЗВ водовземането включва и използването на енергията на водата, а освен това очевидно МВЕЦ ще използва и води от язовир Белмекен и деривационните канали към този язовир. Следователно, на основание чл.52, ал.1, т.1 от ЗВ, компетентен орган за издаване на разрешително за водовземане от тези водностопански системи е Министърът на ОСВ, а не директорът на басейновата дирекция.

Освен това, чрез имитиране на разрешително само за малката ВЕЦ под язовир Яденица, се заобикаля необходимостта от разрешително за много по-голямото водовземане за ПАВЕЦ Чаира.

Освен това, в разрешителното за водовземане е описано и кои водохващания на СД Яденица да се закрият, а те са част от водностопанската система на комплексните и значими язовири, тъй като през Станкови бараки и ПАВЕЦ Белмекен водата от деривация Яденица пак отива в язовир Белмекен, и директорът на БДИБР Няма Права и Не Може да се разпорежда с деривация Яденица!

Както става очевидно от горното, в случая на теория би трябвало да се издадат две разрешителни за водовземане - от БДИБР и от министъра на ОСВ - съобразно тяхната компетентност. Проблемът тогава е, че такъв случай не е описан в относимата правна рамка и тогава всяко отделно такова разрешително ще бъде нищожно по смисъла на АПК. Освен това, в случая директорът на БДИБР си е присвоил права да закрива части от деривации към комплексните и значими язовири, с каквито не разполага съобразно законодателството.

9. Липса на изискване за поддържане оптимално ниво на водата в язовира.

Съгласно чл. 44в от ЗРА, собствениците и лицата, стопанисващи водоелектрически съоръжения, бентове и прагове и собствениците на водните обекти по чл. 3, ал. 1, т. 2 са длъжни да поддържат оптимално ниво на водата през размножителния период на рибите с цел опазване на хвърления хайвер, освен

когато се налага аварийно изпускане на водата. В работен режим на ПАВЕЦ Чаира новият язовир се качва и спада с 30 метра на всеки цикъл от генераторен режим с продължителност 20.0 часа и помпен режим с продължителност 22.5 часа.

Доколкото е безспорно, че компетентен орган за поддържането на нивото на водата в новия язовир трябва да бъде органът, който е издал разрешителното за водовземане чрез него за някаква си мижава малка ВЕЦ, тогава е очевидно, че същият орган трябва да е заложил и специфичните изисквания за водното ниво в същия язовир.

В конкретния случай това означава, че най-малко е необходимо водното ниво да се запази такова, каквото е в началото на размножителния период, който в случая е от 01 октомври всяка година, до 31 януари на следващата, в съответствие с приложение №1 на ЗРА, защото язовирът попада в пъстървовата зона, както е изяснено кристално в ДОВОС и ДОСВ.

Поначало рибите в пъстървовата зона си хвърлят хайвера в плитки води. Затова още в началото на размножителния период нивото на водата трябва да спре да играе нагоре, надолу. Впоследствие хвърленият хайвер не трябва да остане на сухо или пък да бъде подложен на налягане от 30 метра воден стълб, защото ще бъде унищожен. И двете ситуации са възможни, ако нивото на водата играе.

Изискването на чл.44в изобщо не е включено в разрешителното за водовземане, а би трябвало, защото никой друг не може да наложи това изискване на закона, освен компетентния орган, издал разрешителното.

И всичко от горното означава, че в разрешителното за водовземане трябва да се включи условие нивото на водата в язовира да не се променя през периода от 01 октомври всяка година, до 31 януари на следващата! И за да не се допусне никаква грешка, може да се добави, че при работа на новия МВЕЦ Яденица това може и да е постижимо, но за работата на ПАВЕЦ Чаира язовир Яденица не трябва да се използва в упоменатия период. В противен случай хайверът на рибите в размножителния период ту ще остава на сухо, ту ще бъде подложен на огромно налягане.

Изпълнението на това условие е напълно възможно и много лесно, защото от страната на язовир Чаира е предвидена савачна шахта в реверсивния напорен тунел. Нейното предначение е съвсем друго - да може при авария в стената на язовир Яденица, която ще отнесе Големо и малко Белово в Егейско море, все пак работата на ПАВЕЦ да не бъде спряна завинаги. Сега тази савачна шахта ще може да бъде използвана и за нещо полезно, а ние обещаваме да следим най-внимателно изпълнението на описаното изискване на закона, ако случайно незаконното разрешително за водовземане мине.

Уважаема инженер Кънева,

Въз основа на гореизложеното, настояваме да не се издава разрешително за водовземане/ползване на повърхностен воден съгласно Обявление от 17.06.2019г. на БДИБР /без изходящ номер/ за издаване на разрешително за водовземане и ползване на повърхностен воден обект река Яденица с цел изграждане на съоръжения - язовирна стена, съоръжения към нея и водохранилище на язовир Яденица, малка ВЕЦ, корекция на реката в около 500 метра участък и т.н.

Отново настояваме да осъзнаете огромния сеизмичен риск и Вашата отговорност! Настояваме също така да проявите и гражданска доблест, защото знаем на какъв натиск е подложена БДИБР, но от друга страна знаем също така, че дори и ако земетресение не се случи веднага, то поне няма да има по-безсмислено

изхарчени пари на данъкоплатците, освен може би като за престъплението на НЕК Цанков камък.

За всеки язовир, който не е бил построен при социализма, има поне една важна причина! И всичко, за което сме предупреждавали досега МОСВ, ВИНАГИ се е случвало!

Моля, да ни уведомите за предприетите от Вас действия по това възражение на посочения в началото електронен адрес, чрез сканирано копие от Вашето Решение. Целта е да се подготвим заедно с БДИБР за евентуални по-нататъшни наши съвместни действия по реда на АПК от общ интерес, когато ще имаме удоволствието да защитим позициите си и обществения интерес и пред правораздавателните органи.

Предварително благодаря за разбирането и съдействието.
Сдружение Балканка, гр.София

Дата 28.06.2019г.

Съставил:

Член на УС:

/ инж. Димитър Куманов /
